

VÉLEMÉNYEK ROMÁNIA EU CSATLAKOZÁSÁRÓL

CSÓSZ JÁNOS – MOLNÁR ANNAMÁRIA

University of Agricultural Sciences and Veterinary Medicine of the Banat Timișoara,

Faculty of Farm Management
Calea Aradului 119, Timișoara, Romania
horvath@mfk.u-szeged.hu

ABSTRACT – Opinions about the EU accession of Romania

The authors collected opinions about the Romanian accession to the European Union. In this study the preparedness of the country and the farmers, the advantages and disadvantages of the accession are discussed. The opinions were collected in agricultural and rural areas.

Kulcsszavak: EU, Románia, csatlakozás, helyzetelemzés

Keywords: European Union, Romania, accession, analyses of status

Bevezetés

2007. január 1-je óta Románia az Európai Unió tagja. A csatlakozás körüli időszakban számos az ország felkészültségét, a csatlakozás előnyeit és hátrányait értékelő vélemény látott napvilágot. A szerzők ezek közül tesznek közzé néhányat, amelyek segítenek az olvasó számára a helyzetértékelésben, különös tekintettel a vidéki térségek és a mezőgazdaságból élők helyzetének alakulására (*a szerk.*).

Megbeszélés

Románia méretét tekintve a második legnagyobb ország Közép-Európában. Románia megközelítőleg 22 millió lakosa egyben fogyasztó is, és közepes méretű potenciális piacot jelent minden termelőnek.

Az 1990 után felvállalt reform elemzésének eredménye dupla kudarcot hangsúlyoz. Egyrészt gazdasági szempontból nem voltak előkészítve a megfelelő feltételek a teljesítőképesség növekedésére és az erőforrások kiosztására, másrészt, a gazdasági visszaesés és az infláció jelentik azokat a kulcsproblémákat, amelyek az utóbbi években Románia gazdaságát jellemezték.

Az Európai Unió integrációjával kapcsolatosan az emberek véleménye nagyon megoszlik. A lakosság úgy gondolja, hogy 2007. január 1-től rövidtávon egy negatív folyamat indult el, de hosszú távon biztosan láthatóvá válnak majd az előnyök is. Így:

- növekedni fog a munka termelékenységé,
- gyarapodnak a befektetések is,
- emelkednek a fizetések,
- a munkaerőpiac kibővül, változatosabb lesz,
- felértékelődik a polgári szellem és az önkéntes civil szerveződések jelentősége,
- és nem utolsósorban nagyon fontos a törvények betartása.

Sokan azon a véleményen vannak, hogy az EU nem fogja finanszírozni Románia fekete gazdaságát, úgy hogy csak a közös erőfeszítés fogja meghozni a gazdasági jólétet. A változások még nem láthatók. A folyamat, amin Románia átment az utóbbi 15 évben nagy ingadozásokat mutat, és a különböző szolgáltatásokra árainak növekedése egybeesett az integráció időpontjával.

A létező hiányosságok ellenére, 2007. január 1-től bizonyos álmok valóra váltak. Mégpedig:

- nyugodtan és egyszerűbben utazhatunk Európában,
- a munkaerőpiac kinyílt számunkra is, kivéve néhány országot, ahol léteznek még bizonyos korlátok.

Ami a mezőgazdaságot illeti, voltak próbálkozások, javítottak a helyzeten, de nem vették figyelembe a gazdasági jelentőségét. Mint tudjuk a mezőgazdaság biztosítja a szükséges termékeket, alapanyagokat a többi gazdasági ágának is, és kielégíti a lakosság szükségleteit is.

Megengedhetetlen, hogy olyan ország, mint Románia, amely potenciális mezőgazdasággal rendelkezik, több terméket importáljon, mint amennyit termel. Jelen állapotban a korábbi Uniós tagállamok sokkal jobban támogatják a mezőgazdasági szektort. Az eredményeket tekintve biztosítani tudják az alapanyagot az iparnak és a terméket fogyasztónak. Ezt a szintet el kell érniük nekünk is.

Azonban az európai és romániai farmerek közt sajnos növekszik a távolság, mert a támogatásokat nem tudjuk elérni még nemzeti erővel sem, a munkatermelékenység alacsony szintű, a teljesítőképesség úgy szinten, valamint a géppálmány is elöregedett.

A román állam próbálkozik segíteni a gondokon, mégis az agrárpolitika nem felel meg az elvárásoknak, és nem elég hatékony. A hosszú távú stratégiákban számolni kell azokkal a fiatalokkal is, akik még szeretnének vidéken maradni, vagy letelepedni.

Amikor vidékről beszélünk, legtöbbször a mezőgazdaságra gondolunk, de ez téves, hiszen az egész vidéket együttesen kell értenünk. Ez a kép javulhat a szolgáltatások létesítése útján, támogatást kell nyújtani kis és középvállalkozások létrehozására.

Most, hogy Európai Uniós tagország vagyunk szükséges minden lehetőséget megragadni, ami a pályázatokat illeti, de figyelembe kell venni a külföldi tapasztalatokat is. Sajnos nagy gondot jelent a vállalkozásoknak az önrész előteremtése. A román államnak olyan stratégiát kellene kidolgozni, hogy segítse a fiatal farmereket, vállalkozókat az önrész támogatásával. Ez a vélemény egyezik a potenciális vevőkével, de azokkal is akiknek nincs módjukban befektetni, mert a bevételeik nem tudják fedezni a banki kölcsönt, illetve a saját tőkéjük sem elegendő.

Azért vannak optimista emberek is, akik úgy gondolják, hogy a Nemzeti Vidékfejlesztési terv szerint olyan lehetőség adódik, amit nem szabad elszalasztani. Nagyon jó befektetésnek számít a turizmus, tudniillik Románia vidékei nagyon szépek, változatos a táj, és sokfelé nincs környezetszennyezés. Persze turizmus infrastruktúra nélkül nem fejleszthető, úgyhogy azt javítani és bővíteni lesz szükséges. Romániában a falusi turizmus nincs még kialakulva, nincsenek megszervezve csak Erdélyben és Moldvában, de itt is van mit javítani. Még nincs konkurencia, a piac hiányos, a szolgáltatások fejlesztésre szorulnak.

Egy másik gond vidéken, az hogy a mesterségek szinte már kihaltak, lassan nincs kinek átadni a hagyományt. Pontosán ezeket a mesterségeket kell újratemetni vidéken, ezen is segíthet, ha összhangban vannak más szolgáltatásokkal.

A szolgáltatások bővítése, majd hozza magával a fejlesztést is, és ha a fiataloknak is sikerül megtalálni a számításukat vidéken, az már lehetőséget teremt a jövő generáció számára.

Egy másik probléma, amit nem orvosoltunk kellő képpen az a feldolgozóipar. Romániának nagy lépéseket kell még tennie a jogharmonizáció terén, hogy az EU rendeletek is teljesen át legyenek vezetve a törvényhozási rendszerben. Már tavaly megkezdődött azon cégek bezárása, amelyek nem feleltek meg a szabályoknak, idén pedig a szigorítások miatt nagyon sokan bezárásra kerülnek, ha nem teljesítik a követelményeket. Például Temes megyében két vágóhíd működik és egynek az építése a Sapard program finanszírozásával folyamatban van. Ennyi nem elegendő, de a többi már tavaly bezárták. Az állattenyésztők ezért is nagy gondban vannak, mert nem tudják a sertést eladni, de a többi gazdasági haszonállat is ugyanebben a helyzetben van.

Nem utolsó sorban meg kell tanulni, hogy előzetesen a piacot kell megismerni, tudni kell mi a fogyasztó igénye, és ennek a függvényében kell termelnünk. Ugyanakkor olyan feltételek mellett és minőségben kell termelni, mint a korábbi EU-s tagállamok farmerjai vagy vállalkozói, csak így egyenlő a verseny.